

MAIN *line*
JAARVERSLAG

2024

INHOUDSOPGAVE

INTRODUCTIE	3
VISIE EN MISSIE	4
VELDWERK & FOCUS OP DRUGS	6
PUBLICATIES	27
LEREN MET MAINLINE	31
MAINLINE OVER DE GRENS	43
POPPI	47
BEZUINIGINGEN	51
FINANCIËN	52
BLIK OP 2025	53
DANKWOORD	55

INTRODUCTIE

Stichting Mainline zet zich sinds jaar en dag in voor een mensgerichte benadering van mensen die drugs gebruiken. Onze organisatie stelt de levenskwaliteit van deze doelgroep centraal en werkt toe naar een inclusievere samenleving waarin druggerelateerde problemen zoveel mogelijk worden voorkomen of beperkt. In 2024 hebben we wederom belangrijke stappen gezet om onze missie - Harm Reduction, goede zorg en heldere voorlichting - te realiseren. Dit jaarverslag presenteert de kernactiviteiten en de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen jaar.

VISIE EN MISSIE

STICHTING MAINLINE STAAT VOOR HARM REDUCTION IN DE BREEDSTE ZIN VAN HET WOORD.

Onze visie: Druggebruik is een **wereldwijd maatschappelijk gegeven**. Mensen die drugs gebruiken hebben dezelfde **universele rechten** als ieder ander mens. Het gevolg van de internationale verboden op bepaalde middelen is echter dat mensen die drugs gebruiken worden gemarginaliseerd, gediscrimineerd en in veel landen ook gecriminaliseerd. Mainline komt op voor de **rechten** en de **gezondheid** van mensen die drugs gebruiken.

De missie van Mainline is om de gezondheid en maatschappelijke positie van mensen die drugs gebruiken te verbeteren. Dit doen we met respect voor de persoonlijke keuzes en het potentieel van ieder individu. Het hoofddoel is niet om het druggebruik op zichzelf te verminderen, maar om het algehele welzijn te bevorderen.

IN DE PRAKTIJK DOEN WE DIT DOOR:

1

Voorlichting en Preventie:

Het bieden van accurate en toegankelijke informatie over drugs en het beperken van de risico's van (problematisch) gebruik.

2

Onderzoek en Expertise:

Het signaleren van drugtrends en het delen van kennis over drugs en druggebruik en de toegang tot harm reductie en zorg, zowel binnen Nederland als internationaal.

3

Trainingen en Scholing:

Het trainen van zorg- en welzijnsprofessionals in de omgang met druggebruik en mensen die drugs gebruiken.

4

Belangenbehartiging en Lobby:

Het beïnvloeden van beleid en politieke besluitvorming ten behoeve van omgang met druggebruik, toegang tot zorg voor mensen die drugs gebruiken en verantwoorde, mensgerichte wet- en regelgeving rond drugs.

VELDWERK & FOCUS OP DRUGS

Veldwerk is het kloppend hart van Mainline. Onze veldwerkers zijn zichtbaar en benaderbaar op straat, in opvanglocaties, bij sekswerk- en swingplekken, in gebruiksruidtes en online. We zoeken mensen op die druggerelateerde risico's lopen en vaak niet vanzelf in aanraking komen met zorg en voorlichting. Zo verlagen we de drempel naar ondersteuning en bouwen we aan vertrouwensrelaties met mensen die (problematisch) drugs gebruiken.

Naast onze vaste aandacht voor druggebruik in de marge en chemsex, hebben we dit jaar specifiek ingezoomd op middelen die in opkomst zijn. Door structureel contact met druggebruikers signaleerden we nieuwe trends rond 3MMC, flakka, psychedelica en synthetische opiaten (waaronder nitazenen). De kennis die we opdeden, deelden we met zorginstanties, beleidsmakers en andere betrokkenen, zodat iedereen die hulp nodig heeft, deze ook kan krijgen.

DRUGGEBRUIK IN DE MARGE: OPIATEN EN BASECOKE

Ook dit jaar heeft het veldwerkteam door het hele land contact onderhouden met mensen die basecoke en/of opiaten (zoals heroïne) gebruiken. Door intensivering van het veldwerk op straat kregen we meer zicht op (ongedocumenteerde) arbeidsmigranten en mensen met een vluchtverleden die zich op straat bevinden. Het 'StreetWise' boekje (beschikbaar in het Pools, Engels en Arabisch) is ingezet om mensen op straat de weg te wijzen naar opvang, zorg en Harm Reduction-voorzieningen.

TOENAME VAN STRAATGEBRUIK EN DAKLOOSHEID

Op vele plekken in het land werd dit jaar een toename gezien van gebruik op straat en dakloosheid. Met name in Den Haag en Amsterdam is gemeld dat er tentenkampen zijn ontstaan waar mensen verblijven die niet (meer) terechtkunnen in de reguliere opvang. Speed- en basecokegebruik komt in deze tentenkampen regelmatig voor.

JONGVOLWASSENEN

Mainline komt het meest in contact met mensen met een wat langere gebruiksgeschiedenis. Helaas zagen we in 2024 ook behoorlijk wat jonge mensen (<25 jaar) in de straatscene en in de maatschappelijke opvang die basecoke gebruiken.

DRUGGEBRUIK ONDER MIGRANTEN

Ook het druggebruik onder dakloze migranten, werd dit jaar steeds zichtbaarder.

1

Oost-Europese arbeidsmigranten: Vaak seizoensarbeiders of mensen zonder geldig arbeidscontract, die geregeld dak- of thuisloos raken.

2

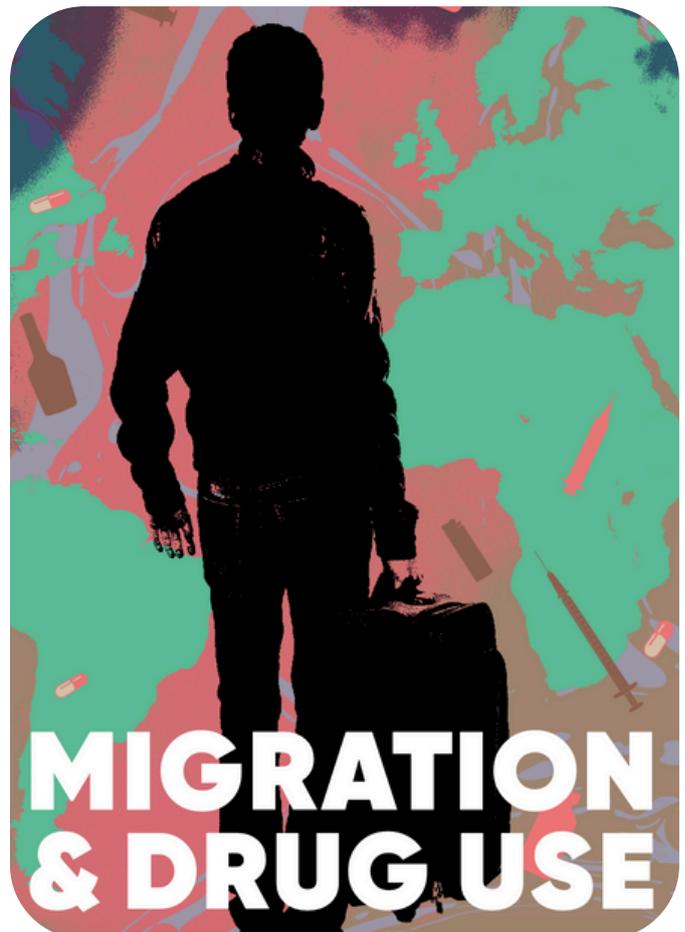
Ongedocumenteerden uit Afrika en andere continenten: Deze groep is in toenemende mate zichtbaar in de straatscene. Sommigen zijn actief als dealer, anderen zitten al langere tijd in een problematische gebruikssituatie.

3

Vluchtelingen uit Oekraïne: Worden steeds vaker gesignaleerd bij de straatscene in Amsterdam, met name gebruikers van basecokes.

4

Mensen uit Rusland: Er zijn gevallen gerapporteerd van Russen die in eigen land al heroïne gebruikten en in Nederland basecokes zijn gaan gebruiken.

TOENAME VAN GEZONDHEIDSPROBLEMEN IN DE STRAATSCENE

De mensen in de huidige straatscene hebben vaak problemen met toegang tot zorg en opvang, onder andere door gebrek aan geldige papieren en regiobindingseisen.

Variatie in middelengebruik: Naast basecoke en heroïne zien we ook speed als populair middel, vooral bij groepen in tentenkampen. Polygebruik (combinatie van verschillende middelen) komt regelmatig voor en brengt extra gezondheidsrisico's met zich mee.

Gezondheidsproblemen: Injecterend druggebruik lijkt toe te nemen en daarmee ook ernstige abcessen door injecteren (bijvoorbeeld in armen, nek en lies) en het risico op overdosering. Gebrek aan passende zorg leidt tot verslechtering van de lichamelijke en psychische toestand bij gebruikers.

Weinig doorstroom naar reguliere hulpverlening: Doordat veel mensen in de straatscene geen recht hebben op reguliere opvang of zorg, of niet goed weten waar ze recht op hebben, blijven zij op straat. De drempel naar verslavingszorg is hoog. Ook hier speelt verzekerings- of verblijfsstatus vaak een cruciale rol.

OPAAK-ONDERZOEK

Mainline onderzocht in samenwerking met het Trimbos instituut risicovol druggebruik in Nederland, met speciale aandacht voor hoog-risico opioïden- en basecokegebruik.

Mainline veldwerkers interviewden ruim 500 gebruikers van opioïden en basecoke, verdeeld over 8 steden, om populatieomvang, gebruikspatronen, gezondheid en welzijn in kaart te brengen. Daarnaast faciliteerden we focusgroepen met professionals en onze peers, om opkomend hoog-risicogebruik, dat doorgaans niet in bestaande monitors terugkomt, te verkennen.

HET OPAAK-ONDERZOEK DRAAGT BIJ AAN:

Een betere schatting van de omvang van hoog-risico gebruikersgroepen en hun zorgbehoeften.

Verbetering van zorgvoorzieningen, zoals opiaatsubstitutietherapie en naald- en spuitprogramma's, en aansluiting op registratiesystemen zoals LADIS.

Inzicht in opkomende trends en risicogroepen, zodat vroegtijdig kan worden ingespeeld op nieuwe bedreigingen voor individuele- en volksgezondheid.

LEES MEER OVER
HET PROJECT

+LINK RAPPORT

CHEMSEX

De kerndoelgroep van het chemsexteam blijft mannen die seks hebben met mannen (MSM) die drugs gebruiken tijdens seks, maar het speelveld verbreedt zich snel. We zien een instroom van transpersonen – vooral binnen het sekswerk – en van swingers en andere sekswerkers, maar ook van migranten, jongeren onder de 25 jaar en gebruikers buiten de Randstad.

Migranten blijken doorgaans over weinig drugskennis te beschikken, kampen geregeld met schaamte of trauma en hebben een beperkt sociaal netwerk, waardoor het risico op escalerend druggebruik en uitbuiting toeneemt. Jongere gebruikers (<25) stappen sneller over op slammen, worden soms verleid met gratis drugs en raken opvallend vaak in afhankelijkheidsrelaties met oudere mannen. Binnen de sekswerk- en swingersscene winnen 3-MMC, GHB en 'pink coke' terrein; de overlap tussen werk en druggebruik vergroot daar het risico op grensoverschrijdend gedrag.

Opvallend is verder dat inmiddels meer dan 60 % van de nieuwe meldingen spontaan binnenkomt via WhatsApp of via de directe lijnen van onze veldwerkers, waardoor gerichte wervingscampagnes vrijwel overbodig zijn geworden.

MAINLINE CHEMSEX ACTIVITEITEN IN CIJFERS:

450 UUR

Individuele & online
ondersteuning (via consulten,
WhatsApp-hulp, e-mail
via.chemsex@mainline.nl).

**42 MEETINGS & 219
BEZOEKERS**

In onze wekelijkse
supportgroepen ter
ondersteuning van mannen die
gestopt zijn met chemsex,
kwamen 96 bij Nederlandstalige
en 123 bij Engelstalige meetings.

**2X AMSTERDAM
CHEMSEX OVERLEG**

Overleg waar 21 verschillende
organisaties aan deelnemen voor
snelle signaaluitwisseling en
projectinitiatie.

73 X SPUITENRUIL

Hier kunnen mannen laagdrempelig
contact met Mainline veldwerkers
hebben op kantoor; distributie
schoon injectiemateriaal en
voorlichting veilig slammen.

CHEMSEX.NL

Gemiddeld 750 bezoekers
per dag

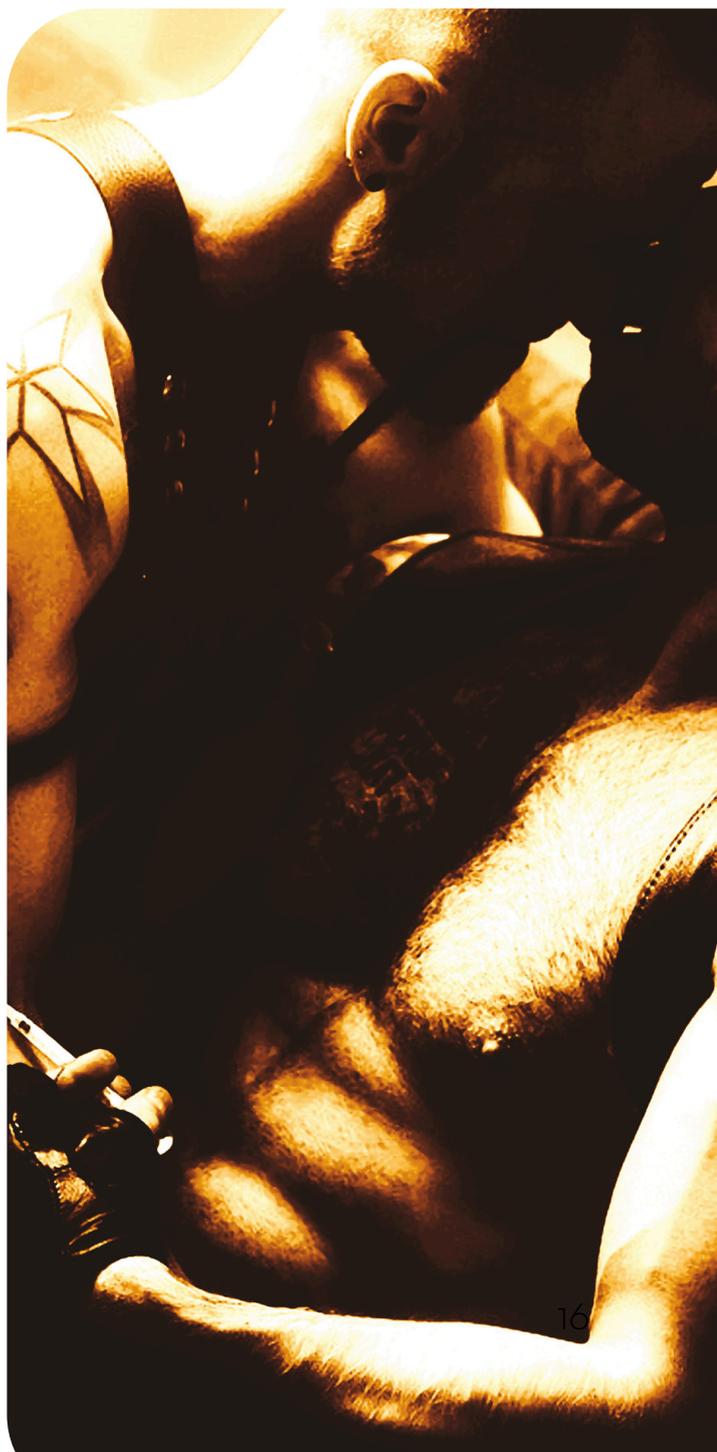
**MONITORING
DATING SITES**

Structurele scan op
crystal-meth/3-MMC-gerelateerd
e slang; duidelijke toename van
profielen die verwijzen naar 'tina'
of slammen.

POPULAIRE MIDDELEN & GEBRUIKSTRENDS

3-MMC (3M) blijft in 2024 met afstand het meest gebruikte middel.

Sinds het verbod is de kwaliteit echter sterk verslechterd, terwijl de prijs is opgelopen naar circa € 25-35 per gram (bulkprijzen rond € 7,50-15). Het middel roept een zeer krachtige craving op; er zijn meldingen van consumpties tot zo'n 5 gram per dag. Als vervangend of aanvullend middel circuleren andere cathinonen - zoals 2-MMC, 3/4-CMC, 5-MMPA, MHPHP en MDPV - die meestal anoniem online worden besteld, zonder dat gebruikersinformatie wordt meegeleverd.

Crystal-meth (tina) speelt nog altijd een rol, al is de kwaliteit wisselend. De prijs daalt geleidelijk (ongeveer € 35-50 per gram) en we zien een duidelijke trend van meth naar 3M. Tegelijk komen de eerste signalen binnen van gebruikers die, na 3M-gerelateerde abcessen, toch weer overstappen op meth.

Binnen de bredere scene duiken verder enkele niche-middelen op: zo telt basecoke naar schatting zo'n twintig gemelde gebruikers, is 'tuci' / pink coke vooral populair in Latijns-Amerikaanse kringen, en worden groeihormonen en anabole steroïden steeds vaker aangetroffen.

Veldwerker/Trainer
Leon Knoops

“ Het is opvallend dat meer 25-minners onze chemsex-meetings bezoeken. Ook zien we vaker mannen die nieuw zijn in Nederland. Eenmaal in Amsterdam voor studie of werk, komen zij snel in aanraking met chemsex, terwijl de meesten in het land van herkomst nauwelijks of geen ervaring met druggebruik hebben. ”

3MMC

DEZE QUICKSCAN VORMDE DE EERSTE STAP OM HET 3-MMC-GEBRUIK IN ZWOLLE BETER TE BEGRIJPEN, ZODAT DE GEMEENTE EN BETROKKEN ORGANISATIES TIJDIG KUNNEN INSPELEN OP MOGELIJKE RISICO'S EN DE JUISTE ZORG EN ONDERSTEUNING KUNNEN BIJEN.

3-MMC (3-methylmethcathinone) is een synthetische drug die nauw verwant is aan mephedrone. In de afgelopen jaren werd 3-MMC steeds populairder dankzij de stimulerende en licht euforische effecten. Sinds oktober 2021 staat 3-MMC op Lijst I van de Opiumwet in Nederland en is het verboden.

Rioolwateronderzoek in Zwolle liet zien dat het gebruik van 3-MMC er hoger is dan elders in Nederland. Tegelijkertijd heeft de lokale verslavingszorginstelling Tactus nog nauwelijks zicht op gebruikers van dit middel. De gemeente Zwolle had daarom behoefte aan snel en duidelijk inzicht in wie 3-MMC gebruikt, waarom zij het gebruiken en welke zorg- en informatiebehoeften er zijn.

WAT WE HEBBEN GEDAAN

Doelgerichte Quicksan: Mainline voerde een compacte, kostenefficiënte verkenning uit om het gebruik van 3-MMC in Zwolle in kaart te brengen.

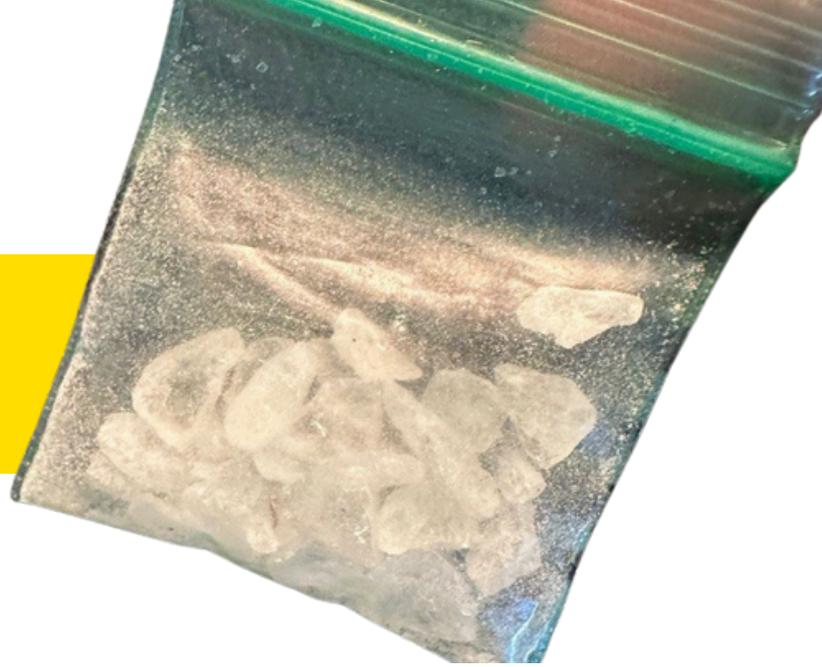
Interviews met diverse groepen: zowel gebruikers (van verschillende leeftijden en achtergronden) als professionals, en andere betrokkenen, om zo breed mogelijk informatie te verzamelen.

Analyse lokale markt en verkrijgbaarheid: inventarisatie van productie, distributie en toegang tot 3-MMC binnen de gemeente.

Rapportage en advies: alle bevindingen zijn gebundeld in een rapport, met daarin aandachtspunten voor beleid, preventie, zorg en ondersteuning.

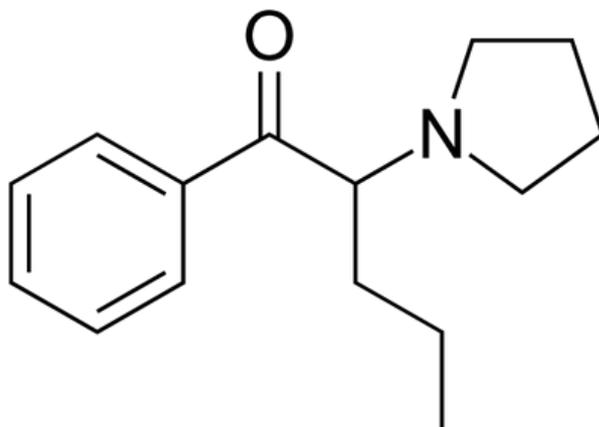

FLAKKA

Flakka' is de straatnaam voor diverse synthetische cathinonen, zoals alpha-PVP, alpha-PiHP en alpha-PHP. Deze middelen stonden in de periode 2022-2024 vooral bekend om hun sterke (vaak korte) stimulerende werking. Onder meer in West-Brabant en Zeeland veroorzaakte het gebruik van flakka ernstige fysieke en mentale gezondheidsklachten, zoals gewichtsverlies, longschade en psychoses, en leidde het tot maatschappelijke overlast.

In sommige regio's ontstond een lokale gezondheids crisis en aanzienlijke overlast rondom het gebruik van flakka door een kwetsbare, vaak gemarginaliseerde groep. Dit zette druk op zowel de zorg- en opvangvoorzieningen als de politie. De Nationaal Rapporteur Verslavingen gaf Mainline daarom de opdracht een Quick Scan uit te voeren om de oorzaken en gevolgen van deze problematiek in kaart te brengen, en om aanbevelingen te formuleren voor structurele oplossingen.

INTERVIEWS

Mainline interviewde 47 mensen die ervaring hebben met het gebruik van flakka en 15 professionals (onder andere uit zorg en politie). Hierdoor kreeg Mainline inzicht in de impact van flakka op gezondheid, kwaliteit van leven en veiligheid in de buurt. De Quick Scan toont dat vooral gemarginaliseerde mannen met langdurige middelen- en psychosociale problematiek de Alpha's gebruiken; de 47 geïnterviewde gebruikers waren gemiddeld 43 jaar. Het middel veroorzaakt snelle fysieke aftakeling, hardnekkige psychoses en toegenomen overlast. Het verbod op enkele varianten van de Alpha's leidde tot verschuiving naar nieuwe synthetica, niet tot minder gebruik. Met deze Quick Scan hoopt Mainline bij te dragen aan meer effectieve en duurzame oplossingen voor de mensen die flakka gebruiken - en voor hun omgeving. Een effectieve aanpak vraagt harm-reduction, laagdrempelige opvang, regionale samenwerking en structurele zorg- en woonvoorzieningen om gezondheidsschade en maatschappelijke druk te beperken.

RAPPORT

PSYCHE DELICA

De belangstelling voor psychedelica is het afgelopen jaar snel gegroeid. Niet alleen op wetenschappelijk en therapeutisch vlak, – waar middelen als psilocybine, ketamine en MDMA veelbelovende resultaten laten zien, – maar ook in recreatieve en spirituele kringen.

Deze toegenomen aandacht trekt nieuwe, uiteenlopende groepen gebruikers aan, wat niet automatisch tot extra risico's leidt, maar wel vraagt om duidelijke voorlichting en praktische informatie over schadebeperking.

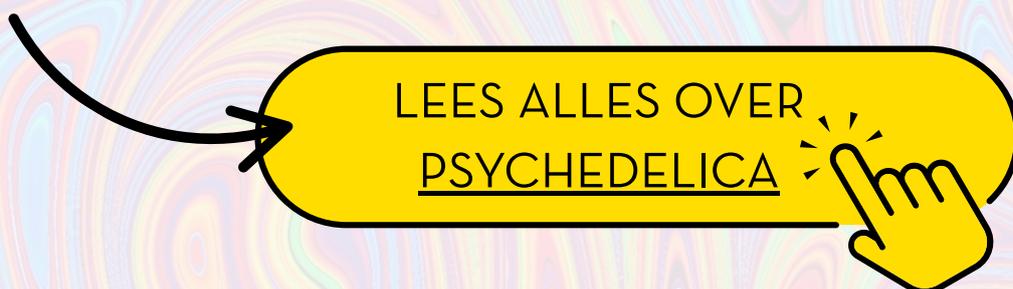

Mainline heeft op deze ontwikkelingen ingezet met een project rondom Harm Reduction voor psychedelica, gericht op het bieden van evenwichtige informatie. In het kader van dit project hebben we dit jaar zowel het grote publiek bereikt via Poppi's Gaia Dome, een toegankelijke en interactieve presentatie rondom psychedelica, als onze eigen, meer ervaren doelgroep met een speciale Psychedelica editie van het Mainline Magazine. Daarnaast hebben we de informatie over schadebeperking rondom psychedelica gebruik op onze website uitgebreid en toegankelijker gemaakt.

Ons doel hierbij is om het maatschappelijke debat rondom psychedelica te nuanceren, over-enthousiasme te temperen, en gebruikers en geïnteresseerden te ondersteunen met de juiste kennis en praktische tips. Zo hopen we bij te dragen aan veiliger gebruik én aan het verzamelen van waardevolle input voor toekomstige beleidsveranderingen rond deze veelbesproken middelen.

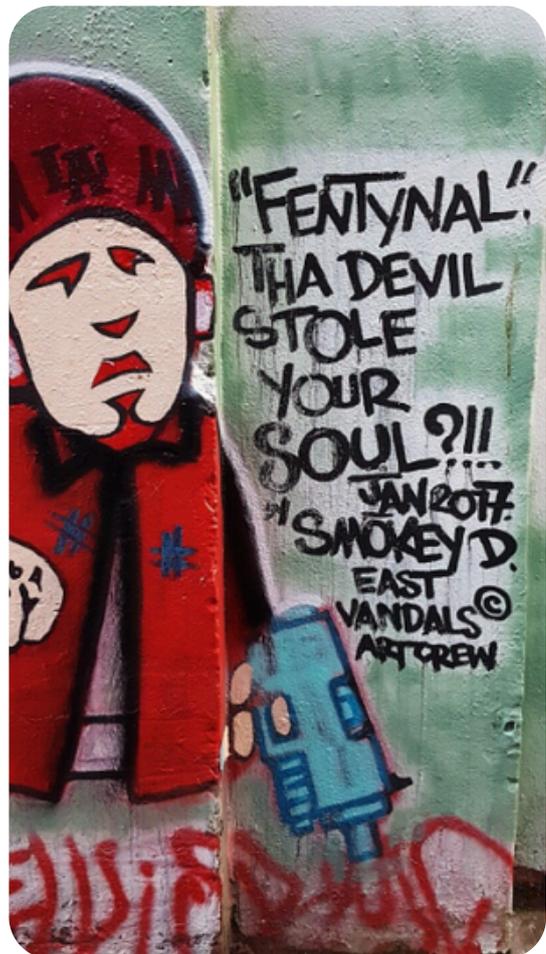

Psilocybine Paddo's & Truffels	Ayahuasca & DMT	Mescaline
LSD (acid)	MDMA	Ketamine
2-CB		Nieuwe Psychedelische Stoffen

FENTANYL & NITAZENEN

Fentanyl en nitazenen zijn extreem krachtige, synthetische opioïden die veel sterker zijn dan heroïne. Hoewel de verspreiding in Nederland nog beperkt lijkt, zijn er signalen dat sommige mensen fentanyl pleisters onjuist gebruiken door de werkzame stof eruit te zuigen of te krabben. In de Verenigde Staten zijn overdoseringen met fentanyl inmiddels de belangrijkste doodsoorzaak voor volwassenen tussen de 18 en 45 jaar. In Nederland wordt verwacht dat het scenario uit de VS - waarbij vooral middenklasse gebruikers vanuit voorgeschreven opiaten overstappen op deze middelen - minder aannemelijk is. Toch is er voor specifieke groepen een verhoogd risico.

Met name mensen die in precare omstandigheden leven en drugs gebruiken, zoals dak- en thuislozen, zouden kunnen kiezen voor deze goedkope en gemakkelijk toegankelijke opioïden als ze eenmaal op de markt verschijnen. Deze doelgroep is vaak op zoek naar krachtige middelen om aan de dagelijkse realiteit te ontsnappen, ongeacht of het een stimulerend of een dempend middel betreft. Om hierop tijdig te kunnen ingrijpen, is een goede voorlichting essentieel.

Mainline werkte in 2024 samen met het Trimbos instituut om landelijke gereedheid voor deze middelen voor te bereiden. In samenwerking met GGD Amsterdam, Jellinek en de MDHG ontwikkelden we een flyer voor professionals. Deze werd verspreid onder alle harm- reduction- en maatschappelijke zorginstellingen in Amsterdam om hulpverleners alert te maken op fentanyl en nitazenen en hen advies te geven over handelen mochten ze met deze middelen te maken krijgen.

LEES HIER: Nitazenen

“Zijn we er klaar voor?”

LEES HIER: Briefing over

fentanyl, nitazenes en
overdosis

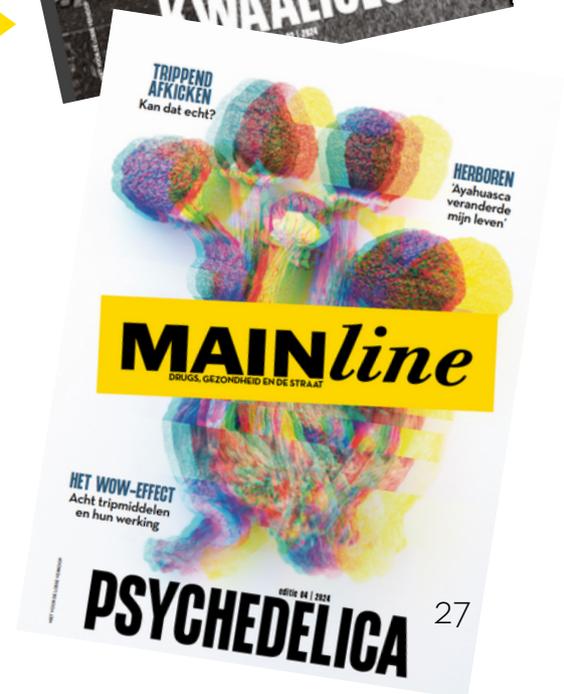

PUBLICATIES

MAINLINE IN EEN NIEUW JASJE

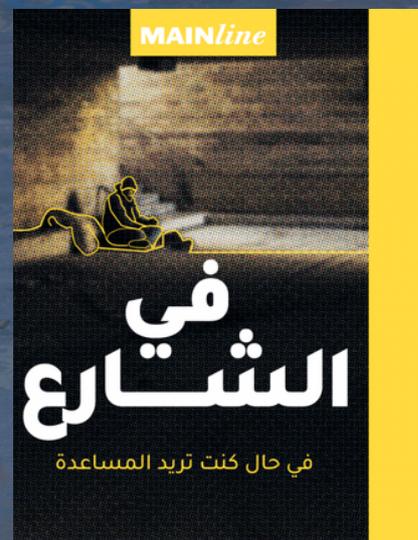
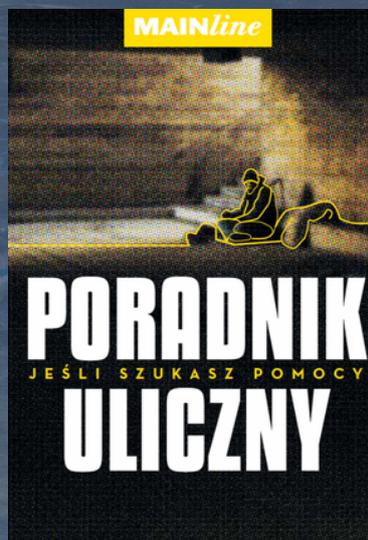
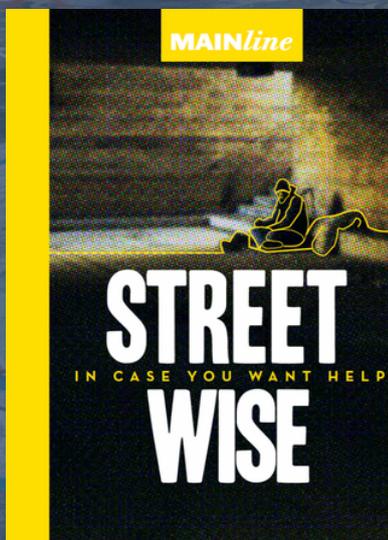
In 2024 heeft Mainline haar magazine in een nieuw jasje gestoken.

Na 10 jaar samenwerking met Studio Odilo Girod, werd het vormgevingsstokje overgedragen aan Studio Room. De restyling richtte zich op een frisse vormgeving, die aansluit bij de diversiteit van mensen die drugs gebruiken in de marge

STREET WISE

Dakloosheid neemt de laatste jaren weer toe en onze veldwerkers zijn ook vaker in contact met mensen die dakloos zijn en drugs gebruiken op straat. Onder hen zijn mensen die geen Nederlands spreken en ook niet altijd weten hoe het in Nederland werkt met drugs, politie en hulpverlening. Om hen wegwijs te maken, drugsinformatie te geven en de weg naar Harm Reduction, zorg en opvang te wijzen, maakten wij het boekje **Streetwise in het Engels, Pools en Arabisch.**

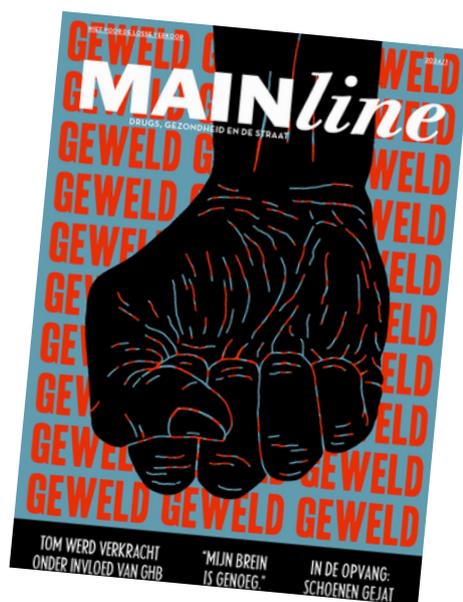
MAINline MAGAZINE

Mainline Magazine; het Harm Reduction tijdschrift van Nederland, kwam ook in 2024 weer vier keer uit. Naast de distributie in Amsterdam en via ons veldwerk in het hele land bereiken wij via de post ongeveer 650 adressen met het Mainline magazine, met name opvang- en zorginstellingen.

Dit jaar besteedde wij wederom aandacht aan vier bijzondere thema's.

1. Geweld:

We startten het jaar met een heftig onderwerp, waar veel lezers mee te hebben maken. We vroegen ons af hoe het komt dat veel mensen die gebruiken op de één of andere manier met geweld te maken krijgen. Komt het door het gebruik, of is het de omgeving? We spraken slachtoffers én daders van geweld in een wereld vol drugs. Ook onderzochten we of er veel gepest wordt in de opvang en gaven we tips om woede te temperen.

2. Lief zijn voor jezelf:

Na het heftige begin was het in nummer 2 tijd voor een wat luchtiger thema: hoe kun je lief zijn voor jezelf? Waarom zijn mensen die problematisch drugs gebruiken, vaak harder voor zichzelf? Krijg je door veel te gebruiken een lager zelfbeeld of is het andersom? Deze Mainline hoopte het gevoel van eigenwaarde onder onze lezers een beetje op te krikken.

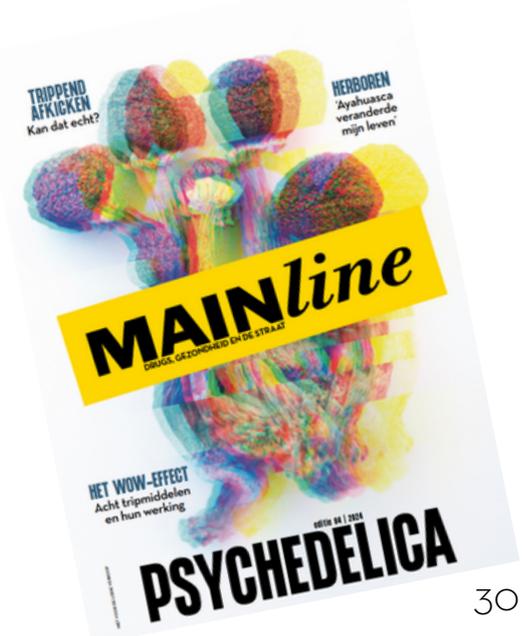

3. Kwaaltjes: Drugs zijn lekker, maar niet bevorderlijk voor de gezondheid. In deze

Mainline belichtten we hoe je de gezondheidsrisico's zoveel mogelijk kan verkleinen. We gaven tips voor veiliger slikken, roken, snuiven en spuiten. We gingen mee met de straatdokter in Groningen en interviewden lezers over hun eigen kwaaltjes.

4. Psychedelica: We sloten het jaar af met een special over psychedelica, met aandacht voor schadebeperking voor de diverse psychedelische middelen, gebruikers en settings. Ook onderzochten we of ayahuasca en andere tripmiddelen kunnen helpen bij het stoppen met andere drugs en hoe je kunt zorgen voor een zo veilig mogelijke tripervaring.

LEREN MET MAINLINE

Mainline zet zich wereldwijd in om organisaties en hun medewerkers te ondersteunen bij het verminderen van (gezondheids-)schade door het gebruik van drugs. Onze jarenlange ervaring heeft geresulteerd in een veelzijdig aanbod op het gebied van Kennis & Leren, van intensieve leertrajecten op de werkvloer tot online cursussen via de Harm Reduction School. We onderzoeken samen met partners en/of klanten welke uitdagingen er spelen en passen ons trainings- en adviesaanbod daarop aan, zodat zij direct aan de slag kunnen met Harm Reduction in de praktijk.

Mainline heeft in het afgelopen jaar bijgedragen aan het versterken van kennis en vaardigheden rondom druggebruik en Harm Reduction in Nederland en daarbuiten;

In 2024 hebben we 65 trainingen gegeven aan 43 organisaties in Nederland. We trinden veelal medewerkers van maatschappelijke opvangorganisaties, maar ook studenten van hogescholen en universiteiten, en ambtenaren van GGD's en gemeenten. In totaal trinden we bijna 1.000 cursisten door het hele land.

Over de grens gaven we in 2024 12 trainingen en workshops, zowel online als face-to-face; Mainline trainers en consultants reisden naar Kenia, Sri Lanka, Thailand en Zimbabwe voor 5 (meestal meerdaagse) trainingen en verzorgden 7 workshops en trainingen online voor partners en studenten in Duitsland, Oekraïne en aan gemengde groepen uit Europese en Afrikaanse landen. Voor leden van het Menahra-netwerk verzorgden we een werkbezoek in Amsterdam. En Mainliners spraken op de Lisbon Addictions Conference, een bijeenkomst voor de gemeente Parijs, de Europese Harm Reduction conferentie en voor de UNAIDS Global Prevention Coalition.

Vanaf 2024 zijn de trainingen Middelenkennis & Contact, Chemsex en Omgaan met Verward/onbegrepen Gedrag geaccrediteerd voor verpleegkundig specialisten, verpleegkundigen en verzorgenden.

De populairste trainingen:
Basistraining Middelenkennis
Ins & outs van Chemsex
Contact maken met druggebruikers
Harm Reduction

De internationale trainingen gingen met name over Harm Reduction, geestelijke gezondheid en middelengebruik, en chemsex.

In 2024 zijn onze veldwerkers Has en Ella getraind om trainingen te verzorgen. Met hun jarenlange praktijkervaring op straat versterken zij nu het trainingsteam, en weten zij als geen ander hoe ze kunnen aansluiten bij de belevingswereld van mensen die drugs gebruiken. Inmiddels hebben zij een aantal Harm Reduction en middelentrainingen gegeven en een nieuwe cannabisworkshop voor jongeren doorontwikkeld. Daarnaast verzorgden ze workshops rond hygiënisch injecteren voor buitenlandse heroïnegebruikers en een training voor het landelijk DIMS-netwerk over de ervaringen met de pilot Intermediairs. In deze pilot nemen hulpverleners buiten de drugstestlocaties drugssamples in voor het Dims; iets waar Mainline veldwerkers al langer ervaring mee hebben.

LEREN MET

MAINLINE

Shottraining voor gebruikers
bij Amoc

voor Mainline's
workshops:

Klik hier

Shottraining medewerkers bij Amoc

TRAINER FERRY BLIKT TERUG OP 2024

GROEI, NIEUWE TRAININGEN EN WAARDEVOLLE RESULTATEN

"In 2024 ontwikkelde en gaf ik diverse trainingen die direct aansluiten op actuele behoeften in het veld. Zo vroeg Barka (organisatie die zich richt op Oost Europese daklozen) mij een training over agressie en weerstand te maken. Na drie succesvolle sessies met enthousiaste reacties is deze training inmiddels onderdeel van het vaste aanbod. Daarnaast werd er steeds vaker naar informatie over het middel flakka gevraagd, wat resulteerde in een korte, specifieke flakka-training.

Opvallend was ook dat 'oude' trainingen, zoals die over overdosis en injectietechnieken, weer vaker werden aangevraagd, een zorgelijke ontwikkeling, maar juist reden om professionals te ondersteunen in risicobeheersing en Harm Reduction. Verder leidde ik twee collega's op tot trainer. Omdat ze naast het trainen ook veldwerk doen, nemen zij hun praktijkervaring direct mee de trainingen in."

Klik hier voor
Mainline Trainingen

“Een bijzonder hoogtepunt was de samenwerking met het Eropaf-team in Utrecht. Dit is een nieuwe domein-overstijgende samenwerking tussen zorg- (medisch en sociaal) en veiligheidspersoneel, gericht op de groeiende groep druggebruikers die op straat leven. Ik mocht eerst met hen meelopen tijdens veldwerk en daarna praktische handvatten en inzichten over trends in drugsgebruik delen tijdens een training. Hierdoor ontstond een waardevolle uitwisseling over een menselijker benadering van kwetsbare groepen.

Tot slot ben ik blij dat organisaties ons niet alleen voor trainingen blijven inschakelen, maar ook voor advies over beleid en Harm Reduction. In 2025 richt ik me daarom op het verder ontwikkelen van (beleids-)adviezen en trainingen over middelengebruik, verslaving en verward gedrag, met speciale aandacht voor mensen met een licht verstandelijke beperking die middelen gebruiken. Ik kijk ernaar uit om de positieve impact die we in 2024 maakten, voort te zetten.”

HARM REDUCTION SCHOOL

Wat houdt de Harm Reduction School in?

1 Interactief en praktijkgericht: Onze online cursussen behandelen uiteenlopende Harm Reduction-thema's aan de hand van (praktijk)voorbeelden en ervaringsdeskundigheid

2 Toegankelijk en flexibel: Je kunt de cursussen in je eigen tempo volgen, waar je ook bent, en ze zijn geschikt voor verschillende apparaten.

3 Effectief en wetenschappelijk onderbouwd: De lesstof is gebaseerd op actuele kennis, best practices en de ervaringen van mensen die drugs gebruiken, waardoor deelnemers direct toepasbare inzichten opdoen.

Nieuwe e-courses in 2024

In 2024 hebben we drie nieuwe cursussen aan ons aanbod toegevoegd:

Sister Spaces; Harm Reduction interventions for women who use drugs

Vrouwen die drugs gebruiken ervaren vaak een dubbel stigma - ze hebben te maken met vooroordelen door hun status als druggebruiker en worden daar als vrouw vaak extra hard om veroordeeld. Omdat ze meestal ook een minderheid vormen in de door mannen gedomineerde omgeving van mensen die drugs gebruiken, wordt er bij het opzetten van Harm Reduction services vaak weinig rekening met hen gehouden.

Dit werkt door in hoe services voor druggebruikers georganiseerd zijn en beïnvloedt de toegankelijkheid van deze services voor vrouwen die drugs gebruiken en de aansluiting bij hun behoeften.

Deze cursus begeleidt bij het ontwikkelen van programma's die een veilige en inclusieve omgeving creëren voor vrouwen die met deze uitdagingen worden geconfronteerd.

Doing Community Assessments

In de praktijk van Harm Reduction blijkt er vaak weinig informatie beschikbaar te zijn over wat er precies gebeurt rondom drugsgebruik, of over wat mensen die drugs gebruiken daadwerkelijk nodig hebben.

Met ‘doing Community Assessments’ bieden we grass roots organisaties die bestaan uit mensen die drugs gebruiken of werken met mensen die drugs gebruiken de juiste handvatten om goed onderbouwd onderzoek te verrichten. De cursus omvat praktische tools voor dataverzameling en gaat in op de ethische overwegingen die gepaard gaan met het doen van onderzoek onder mensen die drugs gebruiken. Daarnaast leren deelnemers hoe zij hun opgedane inzichten kunnen inzetten om draagvlak te creëren voor Harm Reduction, en hoe zij de boodschap effectief kunnen verspreiden binnen hun gemeenschap en daarbuiten.

Door de focus te leggen op het zelf verzamelen van relevante en accurate informatie, kunnen organisaties uit eerste hand nagaan wat er in hun regio of gemeenschap speelt, zonder afhankelijk te zijn van (dure) onderzoeksinstellingen. Deze aanpak versterkt niet alleen de band tussen de leden binnen de gemeenschap, maar bevordert ook een beter begrip van elkaars behoeften en uitdagingen. Met deze cursus willen we bijdragen aan een stevigere kennisbasis en een beter onderbouwde inzet van Harm Reduction-programma’s, zodat uiteindelijk iedereen profiteert van doeltreffende en toegankelijke zorg.

Harm Reduction & Social Justice

In deze cursus, beschikbaar in het Engels, Portugees en Spaans, gaan we in op de specifieke context van Harm Reduction in Latijns Amerika en het Caribisch gebied. In deze regio's heeft het roken van cocaïne traditioneel de boventoon gevoerd, terwijl Harm Reduction wereldwijd in eerste instantie is ontwikkeld als antwoord op het injecteren van heroïne. Deze specifieke context heeft geleid tot unieke manieren om Harm Reduction vorm te geven, waarin omgaan met en terugdringen van geweld, armoede en racisme een prominente plaats hebben.

In de cursus belichten we hoe de War on Drugs en koloniale invloeden hun sporen hebben nagelaten in het drugsbeleid. Daarnaast bieden we handvatten voor interventies die aansluiten op de behoeften van mensen die cocaïne roken, met als doel hun levenskwaliteit te verbeteren. Door te focussen op brede Harm Reduction interventies, die ook ingrijpen op de sociale context, leren deelnemers strategieën te ontwerpen die recht doen aan de lokale realiteit en tegelijkertijd de kernwaarden van Harm Reduction hooghouden.

De cursus is ontwikkeld in samenwerking met LANPUD (Latin American Network of People who use Drugs), en de Free School for Harm Reduction (ELRD) en in de eerste instantie bedoeld voor Harm Reduction organisaties in Zuid-Amerika en het Caribisch gebied. Maar Harm Reduction werkers wereldwijd kunnen zeker wat opsteken van de lessen die hier zijn geleerd.

Bestaande cursussen in meer talen

Naast de ontwikkeling van nieuwe modules hebben we in 2024 ook extra talen toegevoegd aan bestaande cursussen. Zo is de cursus over mentale gezondheid nu beschikbaar in het Oekraïens en het Russisch, en zijn er vertalingen in eenvoudig Engels, Tamil en Sinhala gemaakt van onze populaire chemsex-cursus. Aan de Harm Reductie cursus hebben we Frans toegevoegd.

Door deze uitbreidingen kunnen nog meer professionals, ervaringsdeskundigen en geïnteresseerden wereldwijd profiteren van Mainline's expertise. Wij zijn enthousiast over de groei van de Harm Reduction School en kijken ernaar uit om het cursusaanbod de komende jaren verder uit te breiden, zodat Harm Reduction-kennis op een toegankelijke en inspirerende manier beschikbaar blijft.

Engels/ Portugees/ Spaans

Engels / Frans /Myanmar

Engels / simpel Engels /
Sinhala / Tamil

Engels / Myanmar

Engels

Engels / Swahili /
Oekraïens /Russisch

Engels / Kiswahili

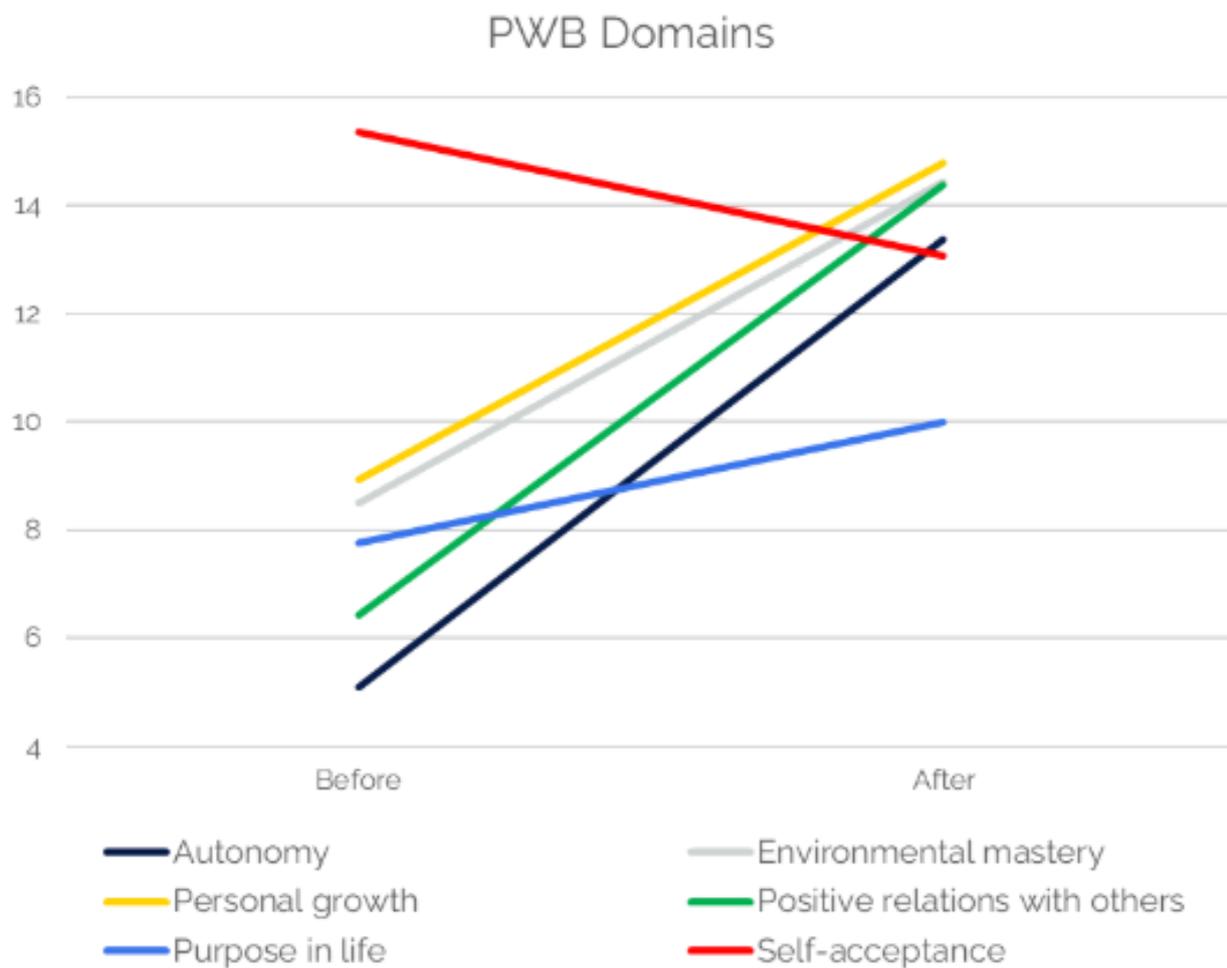

MAINLINE OVER DE GRENS

Brazilië

Onze online cursus Harm Reduction & Social Justice is deels gebaseerd op het werk van onze Braziliaanse partner Free School of Harm Reduction. Free School heeft gedurende 2024 veldwerk gedaan onder dakloze jongeren die cocaïne roken, samen met veldwerkers van gemeentelijke diensten en van andere organisaties uit het maatschappelijk middenveld, om een zo breed mogelijk pakket van steun te kunnen bieden.

In het inloopcentrum van Free School werden uiteenlopende activiteiten aangeboden, waarvan de meest belangrijke de Personal and Social Strengthening Course was. In deze cursus, die 6 maanden duurde, leerden 60 gemarginaliseerde mensen die drugs gebruiken in wekelijkse bijeenkomsten over Harm Reduction, geestelijke gezondheid, seksuele en reproductieve gezondheid, tuberculose, mensenrechten, omgaan met conflicten en geweld, gender, zelfzorg, en financiën. Deelnemers ontvingen maandelijks 200 Reais (40 USD) voor hun deelname. Zowel de aangeleerde skills als het verdiende geld bleken erg belangrijk; deelnemers gaven aan dat zij verbetering ervoeren in vrijwel alle domeinen van psychosociaal welzijn.

Free School heeft daarnaast in 2024 zo'n 300 mensen van de lokale overheid en uit het maatschappelijk middenveld getraind in Harm Reduction en heeft het provinciale HIV & Harm Reduction Forum nieuw leven ingeblazen.

Kenia

In Kenia ging Mainline samen met partner MEWA (Muslim Education and Welfare Association) verder in het ontwikkelen van een Harm Reduction aanbod voor jongeren die drugs gebruiken in een seksuele setting. Om een goed beeld te krijgen van de uitdagingen waar deze jongeren mee te maken hebben en passende interventies te ontwikkelen, maakte het team van MEWA in 2024 gebruik van de online Community Assessment cursus van de Harm Reduction School, aangevuld met een klassikale training van een Mainline trainer, die daarvoor naar Mombassa reisde.

Zimbabwe

2024 was het jaar waarin Harm Reduction in Zimbabwe werd opgestart. Samen met het Zimbabwe Civil Liberties and Drug Network (ZCLDN) werd Mainline gevraagd de invoering van deze nieuwe aanpak te ondersteunen door middel van trainingen, het ontwikkelen van een handboek en het mede vormgeven van een monitoring & evaluation systeem. In November was een Mainline trainer in Harare, om daar een eerste serie trainingen te verzorgen aan personeel en vrijwilligers van de organisaties die de Harm Reduction diensten gaan implementeren.

Sri Lanka

Onder het Aziatische Global Fund programma SKPA-2 heeft Mainline in 2024 een training curriculum ontwikkeld voor overheidsfunctionarissen en professionals uit het werkveld in Sri Lanka rondom chemsex / druggebruik in combinatie met seks. Mainline trainers hebben de training in Sri Lanka gefaciliteerd en de al bestaande online cursus over chemsex in de Harm Reduction School is vertaald in het Singalees en het Tamil.

Thailand

In Thailand heeft Mainline voor partner organisatie Raks Thai in 2024 een handleiding geproduceerd voor Harm Reduction programma's gericht op mensen die amfetaminen gebruiken. Daarnaast heeft een Mainline trainer door middel van een training-voor-trainers een groep Thaise collega's opgeleid in het geven van trainingen over dit onderwerp.

Mainline's werk onder het Love Alliance programma begon pas laat in het jaar en richtte zich met name op het voorbereiden van 1) een survey onder Love Alliance partners in tien Afrikaanse landen die bestaan uit of werken met mensen die drugs gebruiken, en 2) een leeraanbod voor deze partners. We spraken uitgebreid met het Aidsfonds en de Love Alliance thought leader en grantmakers om in 2025 klaar te zijn voor het aanbieden van een uitgebreid leeraanbod.

POPPI

Gaia Psychedelic Dome

Psychedelica maken een comeback. In therapeutische setting zijn de laatste jaren veelbelovende onderzoeken gedaan en ook het gebruik van psychedelica in retreat-achtige settings en onder individuele gebruikers neemt toe. Tijd voor voorlichting dachten we bij Poppi. Met financiële steun van het ministerie van VWS ontwikkelden we Gaia's Dome.

[Klik hier](#) voor
meer info

In Gaia's dome kunnen bezoekers op een psychedelische ontdekkingsreis. Deze reizende installatie biedt interactieve voorlichting over verschillende tripmiddelen, motieven voor gebruik en manieren om risico's te beperken. Van voorbereiding tot integratie na afloop: Gaia's dome doorloopt de hele reis, ondersteund door spellen, geluidsopnames en video-art. De installatie werd gelanceerd in juni 2024 tijdens de Interdisciplinary Conference for Psychedelic Research. Gaia's dome is beschikbaar voor (inter)nationale evenementen en conferenties

XTC winkel in Amsterdam

In 2024 hebben we onze vernieuwde XTC-winkel gelanceerd, als vervolg op de succesvolle editie in Utrecht (2022). We openden het jaar met een presentatie en demonstratie tijdens de internationale conferentie ‘Dealing with Drugs’, georganiseerd door burgemeester Halsema van Amsterdam. Daar gaven we een inkijk in hoe XTC in de toekomst veilig en verantwoord gereguleerd zou kunnen worden verkocht.

In het najaar was de XTC-winkel 6 weken, tijdens de Amsterdam Dance Event (ADE), op het Westergasterrein te bezoeken. Bezoekers konden in verschillende ‘winkelsettings’ ervaren hoe het zou zijn om daar XTC te kopen: van een apotheek en smartshop tot een partysetting. Nieuw was de aandacht voor drugsafvaldumpingen in de natuur.

Via interactieve tools en enquêtes konden bezoekers hun mening geven over voorwaarden als veiligheid, toezicht en leeftijdsgrenzen. Dit publieksexperiment maakt de discussie rond regulering van drugs tastbaar, daagt bezoekers uit actief mee te denken en legt zo een basis voor een breder maatschappelijk debat. De verzamelde inzichten worden geanalyseerd door wetenschappers van de UVA en de Universiteit van Utrecht en de resultaten worden in 2025 gedeeld met beleidsmakers en politiek.

[Info over de XTC winkel](#)

verhalen over druggebruik

In 2022 heeft Poppi de Drugs Monologen-app gelanceerd: een platform waarmee mensen anoniem hun ervaringen met drugs kunnen delen, zowel in beeld als geluid, als alleen met audio. Het doel is om de vele verschillende verhalen en perspectieven rondom druggebruik zichtbaar te maken. Vanaf september 2024 is er ook een fysieke installatie beschikbaar, zodat we deze gesprekken ook op locatie kunnen faciliteren.

We werkten hierin samen met de Open Universiteit, die de bijdragen onderzoekt vanuit een historisch perspectief. Met steun van NWO richten zij zich specifiek op ervaringen van vóór 1990, maar iedereen met een verhaal over drugsgebruik kan meedoen. Dankzij strenge moderatie en zorgvuldig databeheer blijft de identiteit van deelnemers beschermd en wordt ongepaste inhoud geweerd. Via KNAW-DANS wordt de opslag en beveiliging van de data gewaarborgd. Op deze manier helpen we met Poppi stigma's te doorbreken en meer inzicht te krijgen in de complexe wereld van drugsgebruik.

[Drugsmonologen](#)
[website](#)

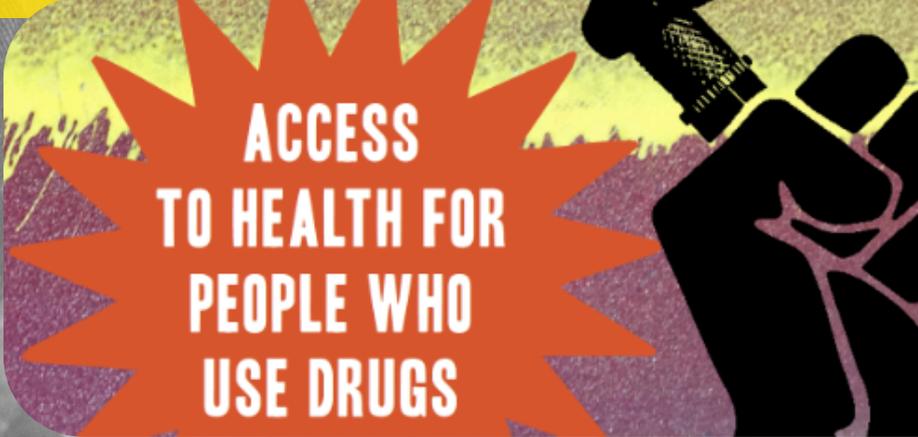
BEZUINIGINGEN

In oktober 2024 kregen we zeer verontrustend nieuws van onze grootste subsidieverstrekker. **Het ministerie van VWS stopt onze instellingssubsidie per 2028.** Vanaf 2026 wordt de subsidie in twee jaar tijd afgebouwd.

Dit nieuws kwam uiteraard hard aan, want deze subsidie geeft Mainline al 35 jaar **stabiliteit**. Wij halen twee-derde van ons totaalbudget binnen via projectgelden, maar die zijn meestal tijdelijk en meer onvoorspelbaar van aard. Zonder een instellingssubsidie bestaat de kans dat wij op een zeker moment ons werk moeten stopzetten. En daarmee zou 35 jaar passie, kennis en kunde en werkervaring in meer dan 56 landen in de wereld verloren gaan.

Uiteraard laten wij ons niet kisten. We vechten terug en proberen ons werk op andere manieren te financieren. We zoeken de media op, praten met politici en proberen de steun van al onze partners in binnen- en buitenland te verenigen. Uiteindelijk houden we ons doel voor ogen: een bijdrage leveren aan een **menselijke benadering** van druggebruik en **Harm Reduction** als aanpak op de kaart houden.

Wil je Mainline steunen? Doneer dan of mail ons met slimme ideeën via info@mainline.nl.

ACCESS
TO HEALTH FOR
PEOPLE WHO
USE DRUGS

FINANCIËN

Balans per 31 december 2024	2024	2023
Materiele vaste activa	5.171	9.366
Debiteuren	13.466	9.805
Te ontvangen van donoren	102.487	193.601
Te ontvangen van anderen	46.588	125.679
Subtotaal	162.540	329.085
Kas, bank en equivalenten	75.448	45.638
<u>Totale bezittingen</u>	<u>243.160</u>	<u>384.089</u>
Continuïteitsreserve	16.187	10.600
Reserves speciale doelen	0	0
<i>Totale reserves</i>	<i>16.187</i>	<i>10.600</i>
Lange termijn subsidie verplichtingen	132.858	169.985
Overige schulden	94.115	203.504
<i>Totale schulden</i>	<i>226.973</i>	<i>373.489</i>
<u>Totale schulden</u>	<u>243.160</u>	<u>384.089</u>

FINANCIËN

Winst- en verliesrekening 31 december 2024	2024	2023
Subsidiebaten	1.054.523	1.414.209
Overige inkomsten	3.178	5.755
Totale inkomsten	1.057.701	1.419.964
Directe projectkosten	186.521	428.357
Doorbelaste projectkosten	865.592	987.750
Overige kosten	0	0
Totale uitgaven	1.052.113	1.416.107
Saldo inkomsten en uitgaven	5.588	3.856
<i>Allocatie van resultaat</i>		
Continuïteitsreserve	5.588	3.856

BLIK OP 2025

Ondank het vervelende bericht over de korting op onze instellingssubsidie van het Ministerie van VWS, is 2025 een relatief normaal jaar. Sterker nog: er staan een aantal inspirerende nieuwe projecten op stapel.

Allereerst gaan we in 2025 weer op pad door het hele land om ons onder te dompelen in de diverse drugscenes. En er komen dit jaar weer vier mooie Mainline magazines uit. Onze voorlichting, signalering en trainingen lopen in volle kracht door. Daarnaast starten we met een aantal nieuwe projecten.

Na een afwezigheid van meer dan 15 jaar hopen we in 2025 eindelijk het veldwerk in de bajes weer op te pakken. Daarnaast gaan we ons richten op swingers die drugs gebruiken. Dit is een groep mensen die we nog onvoldoende in beeld hebben en in 2025 hopen we dit te veranderen.

Een ander spannend project is een verkenning rond het legaal verstrekken van medische cocaïne.

BLIK OP 2025

Ook internationaal speelt Mainline in 2025 een belangrijke rol. We werken in dit nieuwe jaar bijvoorbeeld via het Global Fund samen met KeNPUD (Kenyan Network of People who Use Drugs) om de stem en de invloed van mensen die drugs gebruiken in Kenia te versterken. Het werk dat wij in Brazilië doen met sekswerkers en jonge mensen die basecoke gebruiken hopen wij in de bredere Latijns-Amerikaanse regio te kunnen uitzetten. En binnen de Love Alliance - en project dat partners betreft in 10 Afrikaanse landen - delen wij kennis en stimuleren we uitwisseling tussen de diverse landen. Hiernaast hebben we diverse klussen op stapel staan waar we binnenkort natuurlijk graag meer over vertellen.

Genoeg dus om ons op te verheugen in dit nieuwe jaar. Uiteraard zullen wij proberen om het gat op onze begroting voor 2026 te dichten. Wij gaan graag in gesprek met (nieuwe) financiers en blijven aandacht vragen voor het belang van ons werk.

DANKWOORD

Stichting Mainline bedankt alle samenwerkingspartners, donateurs, vrijwilligers en ervaringsdeskundigen die hebben bijgedragen aan ons werk in 2024. Dankzij deze ondersteuning hebben we een breed scala aan **concrete producten** (quickscans, factsheets, thematische publicaties) en **activiteiten** (trainingen, workshops, lobbybijeenkomsten) kunnen realiseren, waarmee we direct bijdragen aan een **mensgerichte aanpak** van druggebruik in binnen- en buitenland.

Namens het team en bestuur van Stichting Mainline,

Amsterdam, december 2024